

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Уманський національний університет садівництва
Освітня програма	36688 Науки про Землю
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	103 Науки про Землю

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

25.09.2020 р.

Справа № 0657/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Олександр Голуб – головуючий,
Грановська Людмила Миколаївна,
Дмитрів Григорій Степанович,
Запотоцький Сергій Петрович,
Заячук Мирослав Дмитрович,
Ігор Коваленко,
Максименко Надія Василівна,
Оксана Білоус,
Трохимчук Андрій Дмитрович,

за участі запрошених осіб:

Сонько Сергій Петрович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Уманський національний університет садівництва
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	36688
Назва ОП	Науки про Землю
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	103 Науки про Землю
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітньо-наукова програма має сформульовані цілі, регіональну та галузеву спрямованість, що підтверджено інформацією розміщеною на сайті ЗВО. Враховуючи висновок ЕГ, рекомендації Національного агентства, автономність ЗВО, реакцію ЗВО на зауваження ЕГ та їх обґрунтування Галузева експертна рада прийшла до висновку, що ОНП має чітко сформульовані цілі, які відповідають належним рівням вищої освіти (FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень, НРК України – 8). Відповідність цілей ОП стратегічним цілям університету, унікальність і затребуваність ОНП підтверджено експертною групою під час онлайн зустрічі з керівництвом ЗВО, та потенційними роботодавцями.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У відомостях самооцінювання ЗВО відзначає активну участь заінтересованих сторін у вдосконаленні ОНП, що засвідчили експерти під час інтерв'ю зі стейкхолдерами (роботодавцями, здобувачами та НПП). Зауважень до підкритерію немає.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі та програмні результати навчання ОНП передбачають врахування сучасних питань та регіональних потреб у підготовці PhD за спеціальністю «Науки про Землю». Однак, при формулюванні цілей та ПРН внесені зміни Кабінету Міністрів України до цієї спеціальності (від 29 квітня 2015 р. № 266). Зауваженням до критерію є, що при формуванні ОНП не знайшло місце урахування досвіду іноземних освітніх програм.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОНП містить загальні й фахові компетентності, що визначають специфіку підготовки Докторів філософії (PhD) за спеціальністю 103 «Науки про Землю», та програмні результати навчання, які визначають те, що здобувач повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньо-наукової програми. Зауважень до підкритерію немає.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОНП «Науки про Землю» за спеціальністю 103 «Науки про Землю» відповідає вимогам статті 5 Закону України «Про вищу освіту», а також проекту Стандарту вищої освіти за спеціальністю 103 «Науки про Землю» для третього (Доктор філософії (PhD)) рівня вищої освіти, і становить 60 кредитів ЄКТС. Зауважень до підкритерію немає.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Експертною групою виявлено розбіжності між окремими ОК та компетентностями і ПРН. Включені до ОНП освітні компоненти в цілому складають не зовсім логічну систему. Навчальний план 2016 р не містить в обов'язковій частині асистентської практики, що не повною мірою корелює із 2 програмним результатом навчання за ОНП. ОНП та навчальні плани 2019 р. було переглянуто, відкориговано за структурою, введено науково-асистентську практику, (одну ОК разом із семінарами за спеціальністю, тоді коли в відомостях самооцінювання та навчальному плані 2019 р. це окремі ОК). Аналіз ОНП та навчального плану 2019 р засвідчує, що при підрахунку кредитів обов'язкових ОК їх сума сягає 45 кредитів, хоча тут же вказується загальний обсяг - 55 кредитів. Вище зазначені розбіжності унеможливають виявлення логічної взаємопов'язаної системи та ставлять під сумнів досягнення заявлених цілей та програмних результатів навчання. Рекомендуємо привести у логічну взаємопов'язану систему структуру освітньої програми та освітні компоненти, що сприятиме досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Проаналізувавши звіт ЕГ, відомості СО, документацію висвітлену на сайті ЗВО та завантажену в акредитаційну систему ГЕР прийшли до висновку, що зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності. Позитивним є те, що ЗВО вважає додержання прав здобувачів освіти вищим пріоритетом та враховує побажання стейкхолдерів щодо орієнтації ОНП.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії підтверджено відповідними посиланнями у звіті самооцінювання та виїзною експертизою. В основі системи вибіркового вибору дисциплін лежить індивідуальний вибір кожного здобувача вищої освіти. Проте, згідно аналізу НП,ОНП виявлено, що до переліку дисциплін включено не достатню кількість варіантів вибіркового вибору дисциплін, які переважно відповідають професійній підготовці здобувачів. Рекомендуємо розширити перелік дисциплін вільного вибору здобувачів з урахуванням третього освітньо-наукового рівня.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Аналіз звіту СО та висновку виїзної експертизи дозволяє зробити висновок, що ОНП та НП не передбачають практичну підготовку здобувачів, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Необхідно відмітити, що в ОНП передбачено формування соціальних навичок за рахунок обов'язкових освітніх компонентів як «Філософія науки», «Іноземна мова», «Семінари за спеціальністю». Аналіз робочих програм засвідчив, що методи викладання передбачають формування soft skills у здобувачів, а також розвитку соціальних навичок сприяє проходження науково-асистентської підготовки.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Не застосовується.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Повністю погоджуюсь з експертами, що обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів не повною мірою є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання. Рекомендуємо привести у відповідність обсяг самостійної роботи (повинен становити не більше, ніж $\frac{3}{4}$ загального обсягу навчального часу) та аудиторного

навантаження здобувачів (не менше ніж 1/4 від загального освітнього навантаження, визначеного для певної дисципліни).

3.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Не застосовується.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті Уманський НУС. Зауважень до підкритерію немає.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Правила прийому у ЗВО чіткі та зрозумілі. Сформована гарантом та групою забезпечення програма вступних випробувань відповідає не лише спеціальності 103 «Науки про Землю», а й суміжним. Це вказує на унікальність ОНП та комплексність іспиту, що сприяє всебічній оцінці майбутніх ад'юнктів. Проте, потрібно постійно удосконалювати програму вступних випробувань із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 103 «Науки про Землю».

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає. За даними відомостей з самооцінювання та висновку експертної групи прикладів практичної реалізації визнання результатів неформальної освіти на даній ОНП не було.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітньо-науковій програмі цілей та програмних результатів навчання. Разом з цим, виявлено перевантаження програмними результатами навчання освітніх компонент, що ускладнює проведення об'єктивного оцінювання набуття очікуваного результату. Наприклад, практика (науково-асистентська) об'єднання із семінарами за спеціальністю в єдиний освітній компонент (20 кредитів ЄКТС), забезпечує 11 з 14 ПРН. Аналіз наведеної ЗВО інформації та результатів експертизи дозволяє стверджувати про відповідність вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної доброчесності.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація про обов'язкові освітні компоненти представлена у вигляді програм навчальних дисциплін, що розміщені на сайті ЗВО; про вибіркові – у вигляді анотацій. ЕГ виявила, що інформація учасникам освітнього процесу надається своєчасно, веб-ресурси працюють коректно та містять всю необхідну здобувачам інформацію.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

В ОНП приділяється значна увага дослідницькій складовій. Здобувачі вищої освіти та викладачі не обмежені у виборі та методах реалізації власних наукових інтересів. Зауважень до підкритерію немає.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Більшість НПП долучаються до оновлення змісту освіти та освітнього контенту. При аналізі робочих програм виявлено помилки, використання застарілих термінів тощо. Згідно інформації наведеної в звіті ЕГ переконуємося, що практикується щорічне оновлення навчальних дисциплін за результатами власних досліджень викладачів, але без документальної фіксації результатів обговорення щодо необхідності та підґрунтя поточних змін.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Аналіз звітів самооцінювання та експертної групи показав, що у ЗВО існує тенденція до укріплення міжнародних зв'язків. Експертною групою було встановлено, що професорсько-викладацький персонал, а також здобувачі проінформовані про можливості академічної мобільності, програмами міжнародного обміну та участь в міжнародних проєктах. За останні роки за ОНП, що акредитується, прикладів міжнародної академічної мобільності здобувачів освіти та НПП не було.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

У ЗВО розроблено комплексну систему виставлення балів та чітких критеріїв оцінювання, які зрозумілі для здобувачів вищої освіти. За окремими освітніми компонентами в повній мірі не вдалося перевірити валідність методів контролю, оскільки в ОНП присутні недоліки за Критерієм 2. У цілому критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Не застосовується.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Виїзною експертизою підтверджено достатній рівень поінформованості щодо заходів і критеріїв оцінювання знань. У звіті самооцінювання зазначено, що випадків оскарження процедури і результатів контрольних заходів на ОНП не було. Дана інформація підтверджена в звіті експертної групи.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Уманський НУС реалізує власну політику забезпечення академічної доброчесності, що міститься в окремих офіційних документах. Експертна група переконана, що здобувачі освіти ознайомлені з процедурою перевірки робіт на академічний плагіат та можливими наслідками за негативний результат такої перевірки. Випадків академічної недоброчесності здобувачами вищої освіти зафіксовано не було, тому необхідність у вживанні якихось заходів не виникала.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз кадрового складу в цілому засвідчив високий рівень відповідності академічної кваліфікації НПП тим освітнім компонентам, які вони викладають на ОНП. Згідно наданих даних під час проведення експертизи та зустрічі з НПП експертною групою встановлено відповідність академічної та/або професійної кваліфікації більшості викладачів, задіяних до реалізації ОНП. Необхідно відзначити, що до викладання основних фахових дисциплін залучені НПП, академічна та професійна кваліфікація яких відповідає галузі природничих наук. ГЕР вважає за необхідне відзначити оперативність ЗВО щодо реакції на певні зауваження ЕГ та стрімке покращення освітнього процесу за рахунок розширення кадрового контингенту. Вже цього навчального року до освітнього процесу на ОНП залучено (на умовах сумісництва) провідного наукового співробітника Національного дендрологічного парку НАНУ «Софіївка» доктора сільськогосподарських наук Балабака О.А., який викладатиме здобувачам дисципліни, пов'язані з екомережею і природно-заповідним фондом.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Основними роботодавцями для PhD є НПП тому, роботодавці активно долучаються до реалізації освітнього процесу за ОНП. Рекомендуємо залучати роботодавців не лише з категорії НПП, а й працівників наукових, науково-дослідних та ін. установ до реалізації освітнього процесу через читання лекцій, проведення практичних робіт і практик на підприємствах, в організаціях та установах тощо.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

На період акредитації фактів залучення професіоналів-практиків, експертів галузі та представників роботодавців до аудиторних занять ОНП на регулярній основі не виявлено. Проте, вже цього навчального року до освітнього процесу на ОНП залучено (на умовах сумісництва) провідного наукового співробітника Національного дендрологічного парку НАНУ «Софіївка» доктора сільськогосподарських наук Балабака О.А., який викладатиме здобувачам дисципліни, пов'язані з екомережею і природно-заповідним фондом.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Уманський НУС сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми та у співпраці з іншими організаціями. Викладачі проходять планові підвищення кваліфікації, стажування, конференції.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Сприяння професійному розвитку викладачів ОНП становить цілісну систему. Починаючи із надання і взаємодії методичної допомоги на кафедрах, на рівні структурного підрозділу переходить в систему тренінгової роботи, проведенні практичних семінарів, наукових конференцій, круглих столів, підвищення кваліфікації. В Уманський НУС практикується як моральне, так і фінансове стимулювання розвитку викладацької діяльності

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансове, матеріально-технічне забезпечення є достатнім для реалізації ОНП. Досягнення визначених ОНП цілей та програмних результатів навчання забезпечується діяльністю лабораторій, музею, метеорологічної станції, бібліотеки тощо. ЕГ у звіті констатує, що здобувачі задоволені наявною матеріально-технічною базою та вона є достатньою для реалізації їх освітніх потреб. Зауважень до підкритерію немає.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Зауважень до підкритерію немає.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

У цілому ЗВО забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП «Науки про Землю». Проте, аналізуючи надану інформацію від ЗВО та ЕГ, виявлені потреби в доповненні веб-сторінки кафедри всіма робочими програмами обов'язкових дисциплін, семінарів за спеціальністю, вибіркових дисциплін. Інформування ЗО з позаосвітніх питань організоване на належному рівні.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Зауважень до підкритерію немає.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

У ЗВО практикується залучення здобувачів до процесів внутрішнього забезпечення якості ОНП, про що свідчить отримання періодичного зворотного зв'язку від здобувачів ВО у вигляді анкетувань та усних опитувань.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Аналіз документів, наданих ЗВО, та результати зустрічей з роботодавцями вказують на низьку співпрацю ЗВО з роботодавцями дотичними до ОНП «Науки про Землю». Рекомендується проведення щорічних методичних семінарів, що дозволить активізувати співпрацю з роботодавцями та систематизувати інформацію з документальним підтвердженням у вигляді протоколів методичних семінарів.

8.4 Найважливіша практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

В університеті діє чіткий механізм збирання та аналізу щодо кар'єрного шляху випускників, який проводить Відділ працевлаштування студентів та випускників, Асоціація випускників. На випусковій кафедрі є практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Зауважень до підкритерію немає.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Не застосовується.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Зауважень до підкритерію немає.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Зауважень до підкритерію немає. Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в Уманському НУС є чіткі і зрозумілі та доступні на сайті ЗВО.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Зауважень до підкритерію немає.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Аналіз інформації на сайті ЗВО та звіту експертної групи дає змогу стверджувати, що на сайті публікується достовірна інформація ОНП. Проте, рекомендуємо своєчасно оприлюднювати як саму програму, так і описи та робочі програми (силабуси) усіх освітніх компонентів, включених до неї. Варто зазначити, що відсутність англійської версії сайту робить освітньо-наукову програму закритою для іноземних потенційних здобувачів освіти.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Аналіз ОНП 2019 р., звіт ЕГ засвідчує, що зміст освітньо-наукової програми загалом відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів). Враховуючи висновок ЕГ, рекомендації Національного агентства, автономність ЗВО, реакцію ЗВО на зауваження ЕГ та їх обґрунтування Галузева експертна рада прийшла до висновку, що ОНП орієнтована на студентоцентрикований підхід у навчанні та забезпечує повноцінну підготовку ЗО до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

Зауважень до підкритерію немає.

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

Зауважень до підкритерію немає.

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Проаналізувавши інформацію надану ЗВО і ЕГ переконуємося у тому, що Уманський НУС в цілому створює умови для введення здобувачів третього рівня вищої освіти у міжнародну академічну спільноту. Але на ОНП відсутні приклади участі здобувачів у міжнародній мобільності та стажування або очної участі у закордонних наукових конференціях. Рекомендуємо більше уваги приділити участі здобувачів за ОНП у міжнародних проєктах за галуззю 10 «Природничі науки», програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямку інтернаціоналізації діяльності.

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Зауважень до підкритерію немає.

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів). У рамках даної ОНП випадків порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу та призначення науковими керівниками осіб, які раніше вчинили порушення академічної доброчесності, виявлено не було. Зауважень до підкритерію немає.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендується привести у відповідність: при перегляді ОНП чітко формулювати її цілі, які відповідатимуть місії, стратегії ЗВО та відповідним рівням вищої освіти (FQ-EHEA – третій цикл, EQF-LLL – 8 рівень, НРК України – 8). при формуванні ОНП «Науки про Землю» обов'язково враховувати досвід аналогічних іноземних освітніх програм та підкріплювати документальним підтвердженням дані зміни/удосконалення.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

У цілому ОП виглядає достатньо збалансованою, здобувачі вищої освіти мають можливість вибору дисциплін, у ЗВО розроблена та дотримується процедура вибору освітніх компонентів, однак слід навести порядок в документації. Рекомендуємо: привести у логічну взаємопов'язану систему структуру освітньої програми та освітні компоненти, що сприятиме досягненню заявлених цілей та програмних результатів навчання; розширити перелік дисциплін вільного вибору здобувачів з урахуванням рівня підготовки ЗО; привести у відповідність обсяг самостійної роботи (повинен становити не більше, ніж $\frac{3}{4}$ загального обсягу навчального часу) та аудиторного навантаження здобувачів (не менше

ніж 1/4 від загального освітнього навантаження, визначеного для певної дисципліни; розширити практичну підготовку здобувачів, яка дозволить здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності ЗО.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Цей критерій виконується цілком задовільно, хоча є рекомендації щодо систематичного удосконалення програми вступних випробувань із урахуванням тенденцій розвитку спеціальності 103 «Науки про Землю».

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Попри загальне позитивне враження від навчання і викладання за ОНП є деякі побажання: більше уваги приділити участі здобувачів та викладачів за ОНП у міжнародних проєктах, програмах академічної мобільності та інших заходах ЗВО в напрямі інтернаціоналізації діяльності; для підвищення якості підготовки здобувачів за ОНП, що акредитується, рекомендується врахувати сучасний стан та перспективи розвитку природничої сфери та природоохоронної діяльності як на локальному, регіональному, національному так і міжнародному рівнях; удосконалити процедуру щорічного оновлення навчальних дисциплін за результатами власних досліджень викладачів, що фіксуватиметься документально; своєчасно оновлювати і доповнювати інформацію, яка стосується освітнього процесу, на сайтах ЗВО і кафедри екології та безпеки життєдіяльності; доопрацювати та удосконалити «навігацію» пошуку інформації стосовно робочих програм освітніх компонентів ОНП на сайтах ЗВО і кафедри екології та безпеки життєдіяльності.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання. У цілому критерії оцінювання дозволяють встановити досягнення більшості результатів навчання. Рекомендуємо звернути увагу на популяризацію академічної доброчесності та своєчасне оприлюднення та оновлювати інформацію щодо навчального процесу на сайті університету.

Критерій 6. Людські ресурси

Попри те, що формально, усі НПП відповідають вимогам кваліфікації для реалізації ОНП, керівництву кафедри слід приділити увагу покращенню якісних показників наукових досліджень НПП. Також, варто продовжити практику залучення роботодавців, професіоналів-практиків, фахівців галузі до проведення аудиторних занять за ОНП. Рекомендуємо поширити практику підвищення кваліфікації та педагогічної майстерності, які існують у ЗВО, на науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітній процес за ОНП, на промислових об'єктах, у закордонних установах і організаціях. Розробити дієвий механізм заохочення викладачів до вивчення іноземної мови та організувати систему морального та/або матеріального заохочення гарантів ОНП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Імовірно, це найсильніший критерій, котрий впритул наблизився до рівня "А", зокрема, варто похвалити університет за створення комфортного середовища для здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП «Науки про Землю». Проте, слід дослухатись до зауважень ЕГ, щодо: достатнього інформування аспірантів щодо змісту робочих програм обов'язкових дисциплін та критеріїв оцінювання, контрольних заходів, елективних дисциплін на веб сторінці кафедри та деканату, на якій реалізується ОНП; посилити науково-методичну й інформаційну підтримку здобувачів вищої освіти, розширити перелік періодичних фахових видань необхідних для реалізації наукових потреб аспірантів спеціальності «Науки про Землю»; продовжити розробку та оприлюднення на офіційному веб-сайті нормативних документів, що регулюють чіткі процедури вирішення конфліктних ситуацій щодо корупції; покращити інформування аспірантів про перспективи участі у програмах Еразмус+, міжнародних грантах, стажуваннях тощо; проводити регулярні інформаційні заходи, круглі столи для популяризації академічної доброчесності.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рекомендовано : привести процедуру розроблення та затвердження ОНП і навчальних планів у відповідність до чинних вимог; більше уваги приділяти отриманню «зворотного» зв'язку від здобувачів освіти щодо змісту навчання, здійснювати періодичний перегляд ОНП з урахуванням потреб і запитів стейкхолдерів, а також на основі новітніх досягнень у галузі науки і техніки; з метою широкого обговорення та актуалізації ОНП рекомендується розширити коло роботодавців для обговорення та перегляду ОНП; - проведення щорічних методичних семінарів, що дозволить активізувати співпрацю з роботодавцями та систематизувати інформацію з документальним підтвердженням у вигляді протоколів методичних семінарів.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Формальних зауважень немає, але варто продовжити практику своєчасного оприлюднення та оновлення інформації на офіційному сайті університету та випускової кафедри щодо перегляду та оновлення ОНП, висвітлення пропозицій стейкхолдерів, тощо. Відсутність англomовної версії сайту робить освітню програму закритою для іноземних потенційних здобувачів освіти, бажано над цим серйозно попрацювати в найближчому майбутньому.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Зауваження експертної групи є обґрунтованими та мають бути виправленими: активізувати участь здобувачів у програмах міжнародної мобільності, а також очної участі у закордонних наукових конференціях; у подальшій реалізації ОНП привести теми наукових досліджень аспірантів до сучасного змісту спеціальності “Науки про Землю”; активізувати практику участі наукових керівників аспірантів в наукових проєктах; посилити інтернаціоналізацію досліджень аспірантів шляхом очної участі у закордонних конференціях, шляхом публікацій результатів наукових досліджень у міжнародних періодичних виданнях інших держав з напрямку, який би відповідав темі дисертації.

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ГОЛУБ ОЛЕКСАНДР АНДРІЙОВИЧ